

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14.264

Tarih : 06.10.2025

34699

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sezai TEMELLİ

DEM Parti Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

Adalet Bakanlığı verilerine göre; 2020-2023 yılları arasında toplam 93 yeni ceza infaz kurumu açılmış, 2024 yılında da 12 kurumun daha açılması hedeflenmiştir. Bu yeni hapishaneler arasında "S Tipi", "Y Tipi" ve "Yüksek Güvenlikli" cezaevleri dikkat çekmektedir. Kamuoyunda "kuyu tipi hapishane" olarak bilinen bu kurumlarda mahpuslar tek kişilik hücrelerde, sınırlı havalandırma hakkı ile ve sürekli kamera gözetiminde tutulmakta; güneş ışığı ve temiz havadan yeterince yararlanamamakta; sosyal izolasyona maruz bırakılmaktadırlar.

Sağlık, hukuk ve insan hakları örgütleri, bu hapishanelerin mahpusların ruhsal, fiziksel ve sosyal sağlıklarını bozduğunu; uzun süreli izolasyonun kalıcı sağlık sorunlarına yol açtığını; aynı zamanda personelin de toplumsal izolasyona sürüklendiğini rapor etmektedir.

Bu hapishanelerin kapatılması için 328 gündür ölüm orucunda olan mahpus Serkan Onur Yılmaz'ın durumu gitgide ağırlaşıyor. Yılmaz'ın ölüm orucuna girmesinin nedenlerinden biri olan sevk talebi kabul edilse de Antalya yüksek güvenlikli hapishanede kalan diğer arkadaşlarının da sevk edilmesi talebiyle ölüm orucuna devam etmektedir ve şu anda Bolu F tipi kapalı hapishanesindedir.

Mahpus Ayberk Demirdöğen de Kırıkkale F Tipi Hapishanesinde yine Serkan Onur Yılmaz ile aynı taleplerle ölüm orucundadır.

Ali Dilmen, Fikret Akar, Fırat Kaya, Ümit Çobanoğlu, Gürkan Türkoğlu, Tahsin Sağaltıcı, Hüseyin Özen, İnan Gök, Berkin Berberoğlu de günlerdir bu hapishanelerin kapatılması için açlık grevindedir.

Bu bağlamda,

1. 2020'den bu yana açılan toplam ceza infaz kurumu sayısı ve bunların tiplerine göre dağılımı nedir?
2. "S Tipi", "Y Tipi" ve "Yüksek Güvenlikli" olarak adlandırılan yeni hapishane tiplerinin sayısı ve mevcut toplam kapasitesi nedir?
3. Bu hapishanelerde tek kişilik hücrelerin metrekare büyüklüğü ve mahpus başına düşen yaşam alanı ne kadardır?
4. "Kuyu tipi hapishane" olarak nitelenen yapılarda pencerelerin demir ve tel örgülerle kapatılmasının, güneş ışığı ve temiz hava girişinin engellenmesinin sebebi nedir? Bu uygulamalar mahpusların tecridine ve sağlık hakkının ihlaline sebep olması sebebiyle işkence ve kötü muamele yasağının ihlali değil midir?
5. Bu hapishanelerde mahpusların günlük havalandırma süreleri kaç saattir? Diğer cezaevleriyle kıyaslandığında farklı olan uygulamalar nelerdir? Günde 1 saat havalandırma uygulamasının gerekçesi nedir? Bu uygulama da sağlık hakkının ihlaline sebep olması sebebiyle işkence ve kötü muamele yasağının ihlali değil midir?
6. Hücrelerde sürekli kamera bulundurulması, mahremiyet ve özel hayatın gizliliği hakkıyla nasıl bağdaştırılmaktadır?
7. Yeni tip cezaevlerinin yerleşim yerlerinden uzak bölgelerde kurulmasının nedeni nedir? Bu durum mahpusların aile ve avukat görüşlerini zorlaştırdığı için bir hak ihlali değil midir?
8. Bu hapishanelerde uzun süreli tecrit uygulamasının ruhsal ve fiziksel sağlık üzerinde kalıcı zararlara yol açtığına dair bilimsel raporlarla ilgili Bakanlığınız ne yapmaktadır? Bu iddialar karşısında Bakanlığınızın aldığı önlemler nelerdir?
9. Bu hapishanelerdeki uygulamaların uluslararası insan hakları standartlarına uygunluğu konusunda herhangi bir denetim yapılmakta mıdır?
10. Açlık grevinde olan mahpusların sayısı ve sağlık durumları hakkında Bakanlığınızın güncel bilgisi var mıdır?
11. Serkan Onur Yılmaz ve Ayberk Demirdöğen'in sağlık durumuyla ilgili son durum nedir?
12. Ali Dilmen, Fikret Akar, Fırat Kaya, Ümit Çobanoğlu, Gürkan Türkoğlu, Tahsin Sağaltıcı, Hüseyin Özen, İnan Gök, Berkin Berberoğlu'nun sevk talepleriyle ilgili bir adım atmayı düşünüyor musunuz?